

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

3. søndag i påsketiden - 10. april 2016

Prekentekest: Mark 6,30-44

Lesetekst I: Salme 23,1-6

Lesetekst II: 1 Pet 5,1-4

Livets brød

Geografisk kontekst

Markus og Matteus forteller om to brødundere, først ett på vestsiden av Galileasjøen, et sted i nærheten av Kapernaum, der 5000 ble mett. Her er vi sentralt i det jødiske Galilea, og det er landsbyer i nærheten der folk kunne skaffet seg mat (v. 36) - kanskje skjedde det nettopp der Brødunderkirken ved Tabgha etterhvert ble bygget. Senere i evangeliene beretter de om ett brødunder til, på østsiden av sjøen, under Golan. Der er det mer øde, og vi er i hedningeland. Her er nok skaren som har strømmet til både jøder og ikke-jøder.

Ett eller to?

Lukas og Johannes tar bare med ett brødunder. Johannes 6 stedfester det til østsiden av sjøen. Johannes er den av evangelistene som *stiliserer og tematiserer* i sterkest grad. For ham er det tilstrekkelig å berette om ett brødunder, for å trekke linjene bakover til manna i ørkenen og fremover til nattverdmåltidet (6,51). Benediktineren og forskeren Bargil Pixner mener at begge beretningene passer godt i Galileas geografi (*With Jesus through Galilee according to the Fifth Gospel*).

Fra Tabgha er det ikke langt til landsbyer (og byer) i nærheten, det er flatt og fruktbart (sml det grønne gresset, v. 39). Her er det funnet rester etter møller fra gammel tid, de kunne drives av vannet som renner fra kildene her. De tolv kurvene: her er det tale om store kurver, slike som man bar korn i til møllen, og mel i tilbake. På østsiden av sjøen har de syv brød og noen småfisk (8,7)— og det er nettopp her fiskerne gjennom alle tider har fisket sjøens minste fiskeart om våren. De syv kurvene: her er det tale om småkurver en bar med seg på ryggen, passende å ta med niste i. I det skrinne landet under Golan, der det bodde lite folk, var det nettopp slike kurver folk måtte ta med seg.

Fokuser på innledningsversene

I denne teksten havner predikanten alltid i brødunderet. Men det er også mulig denne gangen å legge mest vekt på v. 30-31: Jesus bruker apostlene i sin gjerning; ivrige kristne tjenere trenger å komme avsides i bønn og retreat, og fokusere på Jesus, ikke sin egen tjeneste, slik Magnus Malm gjør det klart i *Veivisere*. Når Jesus selv trengte tid i stillhet og bønn, gjør disipler det også.

Momenter til brødundereteksten

- Jesus har inderlig medfølelse med folket. Dette viser Jesu hjertelag, den gang og i dag: Han har inderlig medfølelse med deg som strever og er i ødemarken, billedlig talt. Også til deg sier han: “Kom med meg, hvil deg litt sammen med meg!”

- Jesus så at folket var som sauer uten gjeter. Han er den gode hyrde, og går inn i Guds sandaler (Esekiel 35, folkets gjeter/ledere hadde sviktet, Gud selv er den gode hyrde som tar seg av sitt folk).
- Jesus ser at folket trenger både åndelig føde (underviser dem, v. 35) og vanlig mat. Kirken i verden trenger å ha øye for begge dimensjoner.
- Jesus tar mennesker i bruk. Han bruker disiplene som sine redskaper, både til å sjekke hvilke ressurser som er der, til å organisere laget, dele ut mat, og samle opp restene etterpå. Jesus kaller fortsatt mennesker til å gå inn i sitt hyrdeoppdrag på jorden, i sin kirke. Og han trenger mennesker som tar lederansvar i samfunnet.
- Takkebønnen (v. 41): “Priset være du Herre, du som gir oss føde fra din jord!” (gammel jødisk bordbønn). Jesus, sant menneske, er helt avhengig av å være i samklang med Gud, sin Far. Slik er disippelen avhengig av sin Herre (Jes 50,4:“vekk mitt øre hver morgen, så jeg kan høre slik disipler hører, og legg dine ord på min tunge, så jeg kan styrke den trette med mine ord”).
- Brødunderet, Gud som fører deg til hvilens vann og dekker bord for deg (GT-teksten, Sal 23).
- Linjen fra brødunderet til nattverdmåltidet, disiplenes styrkemåltid på veien. Er det nattverd i gudstjenesten, bør predikanten ha med denne linjen.

Aktuelle salmer

NoS 761 Alle vender augo sine

NoS 104 I et skur ved Betlehem

NoS 434 Det er navnet ditt jeg roper

NoS 328 Min hyrding er vår Herre Gud (etter lesning av GT-teksten)

NoS 371 Om alle mine lemmer (avslutningssalme)

Ge oss, o Herre, öppnade ögon (før prekenen).

Torleif Elgvin

Cand theol. Ansatt ved NLA Høgskolen Staffeldtsgate, tidl. Den Norske Israelsmisjon.

Torleif.Elgin@nla.no